

El punt de vista

SÍ, POPULAR I PROGRESSISTA

La nova Universitat d'Estiu recupera la cultura crítica amb el domini conservador a Catalunya

VICENÇ
Navarro*

Una de les conseqüències del silenci que hi ha hagut al nostre país sobre el que va ser la Segona República és un desconeixement d'experiències progressistes de gran creativitat que van existir durant aquell període de la nostra història. Una d'aquestes va ser la de les universitats populars, que van facilitar l'intercanvi d'idees i d'experiències entre la comunitat acadèmica, d'una banda, i els sindicats, els moviments socials, i els partits progressistes, d'una altra.

Aquest any, universitaris, artistes i intel·lectuals, juntament amb persones provinents dels més importants moviments socials progressistes del país, dels sindicats majoritaris i dels partits catalanistes i d'esquerres han iniciat una experiència semblant, intentant recuperar l'herència oblidada de les universitats populars de Catalunya.

Així van néixer les Jornades per a la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (JUPEC). Es van iniciar amb la veu d'aquells que van ser brutalment reprimits per la seva lluita per la justícia social, per la llibertat i per la identitat catalana, i que van exigir que l'homenatge a

les víctimes del franquisme es complementés amb la denúncia de les forces, institucions i persones que les van *victimitzar*, com per exemple l'Església. En realitat, van demanar la derogació de la llei d'amnistia del 1977, que va protegir primordialment els que van violar tota mena de drets humans durant la dictadura. La ponència del magistrat del Tribunal Suprem **José Antonio Martín Pallín** va mostrar, per cert, que aquesta llei és inconstitucional.

Altres ponents, incloent-hi experts internacionals, estudiosos de països que han patit el feixisme i el nazisme, van assenyalat l'enorme necessitat de recuperar la memòria històrica com a part del dret de conèixer el passat, molt tergiversat durant 70 anys de domini conservador a Catalunya. S'ha ignorat, per exemple, que van ser les esquerres les que van protagonitzar la lluita per la democràcia i per la identitat nacional.

MÉS D'UN intervinent va definir com a absurd que el dirigent de l'oposició conservadora, **Artur Mas** (que quan Catalunya estava ocupada pel feixisme va anteposar el seu projecte personal a la defensa del país), ara estigui dirigint el moviment nacionalista conservador donant carnets de catalanitat i dividint els catalans entre *autèntics i menys autèntics*, definint així molts treballadors immigrants que van lluitar molt més que ell per la lliber-

tat de Catalunya i per la seva identitat nacional.

Les jornades per a la UPEC també van analitzar el benestar social i la qualitat de vida de la població a Catalunya, i molt en particular la de les seves classes populars, mostrant que, en contra de la imatge complaent reproduïda durant molts anys pels mitjans d'informació públics de la Generalitat que *Espanya anava bé i Catalunya fins i tot més bé*, les dades evidencien que eren unes percepcions força equivocades. En realitat, en moltes àrees importants, Catalunya anava més malament. Una persona de la franja de

*Volem reviuir l'herència
de les oblidades universitats
populars de la República*

renda superior a Catalunya viu deu anys més que un treballador no qualificat amb més de cinc anys a l'atur (la mitjana de la Unió Europea dels Quinze és de set anys).

Les jornades van mostrar que l'escàs desenvolupament de l'Estat de benestar a Catalunya era conseqüència de l'enorme poder que les forces conservadores han tingut a Catalunya i a Espanya, en contrast amb els països del nord d'Europa, on les forces progressistes han tingut un gran domini, i han produït una alta qualitat de vida i de benestar social alhora que uns nivells alts d'eficiència econòmica.

També es va posar èmfasi en la necessitat que el Govern tripartit no donés només una imatge de més bona gestió que la del Govern anterior, sinó també de transformació, una cosa que indubtablement portaria a una confrontació amb els poders fàctics que encara tenen el poder a Catalunya. I es va analitzar, a més a més, l'estat de les llibertats nacionals, culturals i socials, subratllant que encara hi ha molta feina a fer.

LES JORNADES van generar gran hostilitat entre les forces conservadores que, traduint la seva escassa cultura democràtica, van insultar, van mentir i van manipular les notícies sobre la UPEC a través dels mitjans pròxims al seu ideari nacionalista conservador, temorosos que la UPEC fos un «atac» (expressió utilitzada per part d'aquells mitjans) a la Universitat Catalana d'Estiu a França (que defineixen com l'«autèntica»), que consideren pròxima a la seva ideologia. La UPEC no és una universitat de la Generalitat: sorgeix de la societat civil i l'ajuda que va rebre de la Generalitat és 10 vegades inferior a la rebuda per l'UCE, situació que s'hauria d'esmenar per corregir un desequilibri històric que ha marginat les forces progressistes. ■

*Rector de les Jornades per a la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (JUPEC).